

SVOBODNA SLOVENIJA

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 260254

“ESLOVENIA LIBRE”

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Año (Leto) VII.

Buenos Aires, 12. maja (mayo) 1949

No. (Štev.) 19.

UMIK ZA NAPAD

Sovjeti bodo te dni dvignili blokado Berlina in se v glavnem v Nemčiji postavili na tiste določbe, ki so bile sprejete v Potsdamu leta 1945, pa so jih sovjeti v borbi proti zahodnim zaveznikom prvi kršili in razveljavili. Vsi povsod sedaj naglašajo, da je to prvi veliki neuspeh sovjetske zunanje politike po Potsdamu. Vendar pa tudi tisti, ki povdarjajo da je to sovjetski neuspeh, le previdno to podčrtavajo; zmagovalja nikjer ni!

In to upravičeno! Ves potek dosedanje komunistične politike dokazuje, da je eno glavnih pravil komunistične taktike, da je treba tudi vsak neuspeh ali pa zastoj v prodiranju komunistične revolucije izrabiti tako, da nazadnje koristi zadnjemu in končnemu cilju: po vsem svetu mora zavladati komunizem.

Ko je leta 1917 in 1918 Ljening prisilil vodstvo komunistične stranke, da je pristalo na sklenitev miru v Brest Litovsku, je to utemeljeval s tem, da je povdarjal, da bo nazadnje Nemčija vojno izgubila in da bo v poraženi Nemčiji izbruhnila komunistična revolucija, drugod pa kriza kapitalizma. V Nemčiji so nastale homatije s komunizmom; posledic miru v Brest Litovsku sovjeti skoraj da niso čutili in Ljening je imel prav, da je v Brest Litovsku pred Nemci kapituliral, ker je na ta način rešil svoj režim v Rusiji.

Ko je po Ljeningovi smrti nastal spor med Stalinom in Trockim, je bil Stalin tisti, ki je trdil, da se mora ruski komunizem omejiti in se umakniti samo na rusko ozemlje, dokler Sovjetija ne bo sama socializirana in kolektivirana država. Trocki je propadel s svojimi nazori o neizbežnosti svetovne komunistične revolucije v tistem času. Stalinov umik je pozneje potek dogodkov utemeljil kot pravilnejši, ker je sovjetska industrija bila v letih 1940 sposobnejša za spopad, kakor pa bi bila, če bi se zanašala na uspeh komunističnih režimov v drugih državah Evrope.

V korespondenci med Titom in moskovskimi veljaki pred izbruhom krize v kominformu pravi Moskva, da ne more podpreti Titovih zahtev po Trstu, ker sovjetska oborožena sila nikakor ni sposobna za tokojšnja vojno z zahodom. Treba bo še počakati, da sovjetska vojna industrija doseže ono na zahodu in v USA. Pritisk na Trst se je moral spremeniti v umik, ker to narekuje ne sposobnost ali pa grožnje zahodnih zaveznikov, pač pa preračunatost na to, da naj udari komunistična sila takrat, kadar bo uspeh stoodstoten.

Ina na to stoodstotnost se komunistični diktatorji v Moskvi z vso silo pripravljajo. V zadnjih dveh letih so sovjeti preselili v Sibirijo 12 milijonov mož, ki morajo graditi ogromna industrijska središča v dosedaj nenaseljenih področjih. Ena teh tovarn je lansko leto opravila svoj prvi letni obrok: izdelanih je bilo tam 30.000 letal in 6000 tankov, kakor pišejo ameriški listi. Največji je zastoj edino v fini mehaniki in kemični industriji — edini postavki, ki še

ovirata dokončno izdelavo atomskih bomb.

Že pred letom 1914 je angleški zunanji minister Grey zapisal, da sleherno oboroževanje neizogibno vodi v vojno. Sovjetsko oboroževanje pa vodi ne samo v vojno, ampak tudi v boj za edino desego komunizma, to je v nadoblast komunizma nad vsem svetom. V komunistični politiki vse služi samo temu cilju, tako tudi vsak umik samo še čim uspešnejšemu napadu.

Zborovanje vodilnih politikov narodov izza železne zavese

V New Yorku se je 5. maja sestalo nad 50 vodilnih politikov narodov, ki danes ječe pod komunističnim nasiljem v posameznih državah Vzhodne Evrope.

Prečitali so spomenico na zborovanju, ki je bilo v največji newyorški dvorani in se ga je udeležilo več tisoč uglednih predstavnikov ameriškega javnega življenja.

V spomenici, katero so vsi na-

vzoči zborovalci soblasno odobrili, zahtevajo resnično osvoboditev tristo petdeset milijonov ljudi, ki danes trpe pod komunističnimi diktaturami v Jugoslaviji, Albaniji, Bolgariji, Čehoslovaski, Estoniji, na Madžarskem, Letoniji, Litvi, Poljski, Rumuniji in Rusiji.

Slovence je zastopal na tem zborovanju g. minister dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo.

KOMUNIZEM V AZIJI

Zmage komunističnih vojska na Kitajskem postavljajo v ospredje važno vprašanje, kaj bo tedaj, ko bo skoraj vsa Azija pod peto komunističnih diktatorjev. Ko bodo komunistične čete zasedle vso Kitajsko, bo nekaj nad eno milijardo ljudi v področju komunizma; na vsem svetu živi okrog dve in pol milijardi ljudi. Mnogo je takih, ki menijo, da bo zasedba Kitajske izredno velik uspeh Sovjetske Zveze, kar pač lahko poplača Rusom tisto, kar bodo verjetno popustili v Evropi. Toda od drugod prihajajo tudi glasovi, ki pravijo, da bo Kitajska za sovjete prav tako težak zalogaj, kakor je bila za druge države, ki so od zunaj hotele poseči v kitajski voz.

In voz je ta Kitajska že več kot trideset let. Ko je Sunjatsen, ustanovitelj kitajske republike, krenil na pot modernizacije Kitajske, je temu koraku sledil silen val porti oblasti in bogastvu tuje ga kapitala na Kitajskem. Na čelu Kuomintang je nato po Sunjatsenovi smrti Čangkajšek nadaljeval to borbo proti tujcem in najprej pognal angleški kapital iz dežele. Nad sedem milijard dolarjev angleških investicij se je ali umaknilo ali pa propadlo v kitajskih notranjih bojih. Ko so se umaknili Evropejci z Angleži na čelu, so prišli Japonci in skoraj 15 let je trajalo japonsko oboroženo urejanje Kitajske; toda Japonska je nazadnje propadla. Sedaj prihajajo sovjeti! Ali ni izključeno, da se zanje ponovi isto, kar je doletelo že dva prednika: evropskega in azijskega.

V letih vojne je ameriški časnika White potoval (prvi) po azijskih sovjetskih republikah in avtonomnih teritorijih. V knjigi, kjer je popisal vtise o sovjetskih ukrepih v teh predelih, pravi,

da je sovjetski komunist v vseh teh predelih prav tak kolonizator, kakor je bil bel človek poprej v Afriki in Aziji. V srecu mongolskih naselij se dvigne nekaj belih poslopij, pri sovjetih predvsem policijska uprava in vojašnice — in to je vse. Stari svet ostane nedotaknjen in dela vtis, da bo ostal še desetletja; le eno se tukaj porodi in to je silno sovraštvo do tistega, ki je prinesel to kolonizacijo, torej tam do ruskega inženirja in policaja.

Kitajec se smatra za najbolj kulturno bitje v Aziji (in to v nekem oziru tudi je). Sovraži Japonca, kakor v Evropi prezirajo Pruse ali vse tiste, ki na meč več dajo kot pa na kulturo duha. Komunistične vojske Maocetunga, bodočega komunističnega diktatorja Kitajske, se vojskujejo z orožjem, ki so ga pustili Japonci. Nad 400.000 ujetih Japoncev so sovjeti poslali Maocetungu v njegovo vojsko.

Amerikanci in drugi opazovalci pravijo, da je Čangkajšek s kuomintangom propadel, ker ni izvedel industrijalizacije Kitajske. Ta naloga čaka sedaj Maocetunga. S čim bo ta izvedel industrijalizacijo, ko pa sovjeti sami nimajo dovolj teh in so se zaradi tega spustili v hude težave s svojimi zaupniki na Poljskem, v ČSR in poprej v Titovi Jugoslaviji.

Kakor je bil včasih na Kitajskem Evropejec gospodar zaradi tega, ker je imel najboljše orožje, tako je bil za njim Japonec, ker je bil najbolj prusko zdresiran. Sedaj prihaja tja kot tak komunist in za njim sovjet.

Kdo bo imel tam sedaj več izgledov na končni uspeh: komunist iz Moskve ali Maocetung, kajti med obema že nastajajo trenja. Ko so komunisti vdrl v Pei-

RETIRAR PARA

MEJOR ATACAR

El levantamiento del bloque a Berlín se califica en general como una derrota del comunismo, dirigiéndose desde Moscú; pero en la prensa occidental hay muchas voces que pretenden que la victoria del occidente no es tan promitente como fué a desear.

Hay un hecho positivo en la política soviética y comunista desde más de treinta años. El comunismo se retira siempre para atacar mejor despues. — En 1916 Lenin, el primer dictador comunista ruso ordeno la capitulación de la fuerzas rusas ante los ejércitos alemanes en Rusia, porque creyó necesaria esta capitulación para asegurar la victoria de la revolución comunista en el interior de la Unión soviética. El comunismo se retiró sobre el frente exterior para vencer en el interior.

Stalin siguió esta táctica cuando empezó la lucha contra Trocki despues de la muerte de Lenin. Trocki supuso la necesidad de una revolución internacional comunista en Rusia. Stalin instó por el contrario y defendió la urgencia de crear una industria fuerte en Rusia, antes de pasar a una acción internacional. Los sucesos siguientes de la segunda guerra mundial aprobaron a Stalin.

Tito en 1945 exigió a Stalin que atacará Trieste y anexarlo a Yugoslavia. Moscú contesto que Rusia no puede todavía arriesgar una guerra contra el occidente a causa de Trieste. Hoy las fábricas soviéticas en Siberia ya donstruyen millares y millares de aviones y tanques, pero está de evidencia que Stalin no esta todavía listo para una guerra decisiva contra sus exaliados occidentales.

Las fuerzas soviéticas en Berlín hacen un retiro momentaneo para dejar más probabilidades para otro ataque. Este ataque inevitable considerando una tal competencia en los armamentos en el mundo occidental y oriental, que se impone cada día más imponente. Los resultados de esta competencia impulsieron este retiro soviético a Berlín y no un cambio en los propósitos del comunismo.

ping, so uradniki sovjetskega konzulata pobrali svojo portljago in niso marali pozdraviti tistih, ki so prišli z njihovo zvezdo pred njih vrata. Iz Nankinga se je najprej odselila sovjetska ambasada in tudi ni počakala na Maocetunga. Za Azijo veljajo posebni zakoni za presojo, kakor pa za druga področja; zato je opazovanje bolj na mestu kot pa sklepanje.

DRAGO PLAČAN NAUK

V zadnji številki smo poročali, kakšna usoda je doletela več staroslovenskih društev, ker so se njihovi odbori ali vsaj nekateri odborniki dali premamiti komunističnim vabam, ker so rajši verjeli laži, katero so jim v lepih besedah ponujali komunistični opričniki, kakor pa da bi verjeli besedam novih slovenskih naseljenčev, kateri so komunizem in njegove metode sami do dna poskusili. Že od vsega začetka, odkar smo stopili na argentinska tla, smo vedeli da komunistično rovarjenje med starimi Slovenci za ta slednje ne bo vzelo dobrega konca. Nič nismo bili razočarani, ko smo videli, da naša svarila nič ne zaležejo. Kako neki bi mogli biti razočarani, ko pa smo celo v domovini sami okušali, da so celo pri dobro mislečih ljudeh včasih vsa opozorila bila zaman vse dotlej, dokler sami komunizma niso okusili v vsej strahoti. Kako naj bi mogli obsojati zaradi njihovega ravnanja večino starih Slovencev v Argentini, ko pa na svoje oči lahko gledamo, kako se večkrat celo svetovni diplomati dajo voditi za nos komunističnim metodam ter si zraven celo domišljajo, kako brihtni so, čeprav pred vsem svetom s svojimi dejanji dokazujejo svojo otroško naivnost, kateri se Moskva smeje, pametni svet se pa zaradi nje za glavo prijemlje.

Dobro poznamo komunistične metode, ki so tako satansko zvite in zavite, da jim je kos le tisti, kdor ve, kaj je komunizem, katerega je Cerkev že od vsega začetka kot zlo obsodila. Kdor se je zvesto držal njenih naukov, ga komunizem ni pretental, kakor je navil in strohotno opeharil tiste, ki nauka svoje Cerkve niso poslušali. Pri tem pa je najbolj čudno, to, da so komunistične metode vedno in povsod enake, bodisi, da jih uporablja moskovska diplomacija, ko svetovnim diplomatom govori o "miru", "demokraciji" in "svobodi", bodisi, da kominform agitira za "enakost vseh delovnih ljudi na svetu", bodisi, da je komunizem pod firmo OF v Sloveniji razglašal "boj za narodno svobodo slovenskega naroda", bodisi, da so stare Slovence v Argentini lovili z "vseslovanstvom". Komunizem govori vse, kar ljudje radi slišijo, misli si pa le eno: po tej poti spraviti pod svoj vpliv vse narode in ves svet. Zato moramo na podlagi vseh tisoč bridkihkušenj vedeti to — le: Če moskovski komunizem svetovne diplomate še dares uspešno trapi z "mirom", "demokracijo" in "svobodo", pomeni to, da jih s to frazo misli ujeti, da bodo postali mutaštni, da bo komunizem lahko po svetu uveljavljal svoj mir, ki je mir na opališču in koncentracijskih taboriščih, da bo uveljavljal svojo "demokracijo" in svojo "svobodo", ki se ji pravi suženstvo. To suženstvo je tako do zadnje poteze komunistično izvedeno, da je raini Džingiskan z azijskih step vpričito moštrovine pravi šolarček.

Če kominform pronagira enotnost vseh delovnih ljudi na svetu, je to za velik del svetovnega proletarijata in tudi buržoazije čaroben evanĝelii, da bodo vsi enaki, da ne bo treba več garati, da bo na

svetu konec žuljev na delovnih rokah. Komunist pa pod to krilatice razume enakost po svoje: da nobeden ne bo nič imel, da bodo vsi morali delati, prisilno garati brez počitka ob mali plači in slabi hrani, ob bednih stanovanjih in da bodo dobrot sedanjih komunistov deležni le najvišji vodniki komunistične države.

Tega ne govorimo kar tja v en dan; to dokazujejo vsak dan dejstva iz dežel, kjer je komunizem že zavlada. To nam dokazujejo tudi dogodki v naši domovini. Pod firmo OF so hoteli "združiti in osvoboditi vse Slovence". Sami s svojo močjo sicer niso zmagali, ker je pretežna večina Slovencev bila zoper to OF prav zato, ker so vedeli, da jo komunizem vodi. Da si so komunisti pobili na tisoče nedolžnih Slovencev, bi bili ostali brezmočni, ko bi jim ne bila pomagala zahodnjaška slepa diplomacija. Z njeno pomočjo so zmagali in s kapitalistično podporo. In zdaj vidimo doma sadove "združitve in osvoboditve". Izgubljena je Koroška, izgubljena Gorica, Trst, izgubljene kmetije, izgubljena osebna svoboda, izgubljeno človeško dostojanstvo. Da, izgubljenih je zdaj premnogo človeških življenj, prav tistih ljudi, ki so kot nekomunisti verovali komunizmu in OF ter jih podpirali. Premnogo takih Slovencev je že od 1.1945 do danes tisto svojo zablodo moralo z življenjem plačati.

In če danes stojimo na razvalinah 20 letnega dela starih Slovencev v Argentini, stojimo zato, ker je tudi tukaj komunizem, ki mu ni za narodnost in ne za kulturo, ne za človečanstvo, tako spretno igral na slovanske, kulturne in človečanske strune, dokler ni vseh slovenskih organizacij pobasal. Vi, ki ste 20 let garali, ste čez noč postali samo še mutaštni gledalci, kako komunistični opričniki moskovske in belgrajske sorte z vašim narodnim premoženjem ravnaajo. In če je zdaj argentinska oblast tej komunistični igri napravila konec, je to samo logičen zaključek vseh laži. In končno: Saj to premoženje že ni bilo več vaše in ne slovensko, ker ste ga sami izročili rdečim opričnikom.

Ker torej stvari tu v Argentini, pri nas doma in po vsem svetu tako stoje, kakor smo povedali, bi radi razglasili samo še to: Za stare slovenske naseljence je bil to pač nauk, ki so ga drago plačali, vendar ne predrago, če bo iz te nesreče vzšlo pravo spoznanje.

ARGENTINA

Predsednik republike general Juan D. Peron je v spremstvu soproge ge. Marie Eve Duarte de Peron obiskal Santiago del Estero. Tam je predsednik republike odprl socialne ustanove, ki jim načeluje njegova soproga. Mesto je priredilo obema zelo navdušen sprejem.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo z Anglijo se bodo sredi tega tedna spet nadaljevala, ker bo do tedaj odgovorila angleška vlada na poslednjo argentinsko noto. Frigorifiki pa so prejeli nalog, da naj nadaljujejo z izvozom mesa v Anglijo do 13. junija in se bo meso plačalo po ceni, ki bo sprejeta z novo pogodbo.

V provinci Santa Fé so bile v nedeljo

MNENJA UGLEDNIH AMERIŠKIH OSEBNOSTI O POLOŽAJU

V zvezi z deblokado Berlina so zanimive ugotovitve uglednih ameriških osebnosti o trenutnem mednarodnem položaju.

Will Clayton, državni podtajnik:

"Glavni cilji Sovjetske zveze v mrzli vojni so, da s strahom demokratske vlade prisili k prevelikim izdatkom za obrambo, privatni kapital pa ostraši, da ne bo tvegala raznih investicij. Sov. zveza je v izvajanju tega načrta v mrzli vojni pravi mojster. To vojno vodi na vseh straneh z razmeroma majhnimi izdatki, demokrati pa morajo izdajati ogromne zneske. Izgleda, da so sovjetski napori za podminiranje demokratov dosedaj bili uspešni. Bitko za Berlin smo dobili, ker je bilo treba tu reševati samo vprašanje prevoza in v tem smo mi mojstri. Zahodni zavezniki pa niso dobili vojne v Grčiji, bitko za Kitajsko so dejansko izgubili, bitke za bližnji vzhod sploh niso vodili in bitko za zahodno Evropo še niso dobili." — Clayton meni, da se zahodna Evropa ne bo mogla gospodarsko popolnoma dvigniti do leta 1952 in končno pravi: "Splošna bilanca kaže, da je Rusija na tem, da dobi mrzlo vojno. Demokracije so v defenzivi, na ta način pa ni mogoče dobiti nobene vojne." Clayton zatem nastopa v obrambo Atlantske pogodbe in pravi, da bodo demokratske države lahko prešle v ofenzivo, če bo prišlo do njihove združitve.

John Foster Dulles, ameriški delegat pri UNO:

Deblokada Berlina lahko pomeni samo spremembo sovjetskih metod, ne pa namenov. Sviri pred prevelikim optimizmom in se zavzema za obrambo Pacifika. Omenja Stalinovo izjavo, ki jo je dal pred 25 leti in v kateri je naglasil, da je sovjetska revolucija uspela zaradi uporov v kolonijah in v neodvisnih področjih. Pri tem je posebej omenjal Kitajsko in Indijo. Dulles poudarja: Na te besede ne smemo pozabiti odnosa ne bi smeli pozabiti vsaj tako dolgo ne, dokler so zapisane v sovj. kom. bibliji.

General Omar Bradley, šef generalštaba am. vojske:

Meje naše skupne obrambe so iste, kakor zahodno-evropskih držav, t. j. v smeri Evrope.

MEDNARODNA KRONIKA

NEMČIJA. O polnoči dne 12. maja so sklenili sovjeti dvigniti blokado Berlina. Ves promet med zahodno in vzhodno Nemčijo se bo poslej razvijal tako, kakor je bilo to dogovorjeno v Potsdamu leta 1945.

Člani nemške ustavodajne skupščine v Bonnui so sprejeli novo ustavo za zahodno Nemčijo. Določbe nove ustave so take, da lahko pozneje veljajo tudi za vzhodno Nemčijo, ko bi sovjeti Nemčijo

Spomenik pobitim Slovincem

Najlepši spomin na vse, ki so padli v letih okupacije in revolucije je

VELIKA ČRNA MAŠA ZA POBITE SLOVENCE.

ki jo je spesnil Jeremija Kalin za prvo obletnico vetrinjskih žrtev leta 1946, sedaj bo pa izšla kot prva slovenska leposlovna knjiga Slovencev v Argentini.

Prvo literarno delo je posvečeno njim, ki niso mogli za nami, ali pa so šli in so bili poslani nazaj v smrt.

V mesecu juniju obhajamo njih spomin. Pesnik je v tej Črni maši zajel vso mrtvo in trpečo Slovenijo v ogromno podobo molitve za žive in mrtve in postavil najlepši spomenik na grob tistim, ki ga v domovini nimajo.

Pesnitev, ki ima veliko literarno vrednost poleg tega, da je ena največjastnejših slovenskih pesniških del, je opremljena naravnost razkošno: z dvajsetimi lesorezi slov. rezbarja K. Mirtiča. V tem pogledu predstavlja eno največjih slovenskih pesnitev in eno najlepših slovenskih knjižnih izdaj.

Knjiga bo izšla v prvi polovici junija. Kdor naroči in plača knjigo vnaprej in to najkasneje do 12. junija, je cena zanjo 12 pesov. Od 12. junija dalje pa bo cena knjigi 15 pesov. Zaradi velikih stroškov je naklada omejena, zato pohitite z naročilom in predplačilom.

Naročila in predplačila sprejema uprava na Victor Martinez 50, Capital. Predplačilo lahko izvršite osebno ali pa znesek nakažete po giro postal. Poleg uprave sprejemajo samo osebna naročila in predplačila tudi: Casa Boyu, Olazabal 2336, Lojze Erjavec, fotograf, Alvarado 350, Ramos Mejia, Žnidar Ivan, brivski mojster, Carapachay. V San Martinu, Ayacucho 125.

Naročite si to knjigo in napišite vanjo imena svojih dragih pobitih na slavnostno stran kot na spominsko ploščo na grob, ki je v domovini oskrunjen!

zaprtili in bi se tako lahko Nemčija organizirala kot enotna država.

MADŽARSKA. Na Madžarskem se je začela volilna kampanja. Pri prihodnjih volitvah, ki bodo v nekaj tednih, bodo komunisti dobili seveda veliko večino. Na volilnih shodih pa komunistični govorniki največ govore o kardinalu Mindszentyju in pa o — Titu. Oba v isti sapi dolže izdajstva in zavezništva z zahodnimi imperialisti.

KITAJSKA. Komunistične vojske se bližajo Šanghaju, kjer bo verjetno ena največjih bitk kitajske državljanske vojne. Poveljstvo nacionalistov v mestu pa je prevzel sam maršal Čangkajšek.

Nacionalistična letala so začela močno bombardirati komunistične dovoze čez reko Jangce in okoli Peipinga. Ta delavnost nacionalističnih letal bi naj nekoliko zavrla dosedanje hitro napredovanje komunistov.

Iz področja v južni Albaniji poročajo, da zbirajo komunisti tam nove velike oddelke za novo ofenzivo proti vladnim četam. Poveljniki teh novih komunističnih oddelkov so vsi večinoma bivši oficirji nemške armade.

Poravnajte naročnino

Novice iz Slovenije

TITOV NAČRT ZA UNIČENJE KMETOV

Komunističnemu režimu v Jugoslaviji in njegovim načrtom za uvedbo kolhozne sistema se je najdalje upiral kmet. V zadnjem času so komunistični nasilniki udarili z novimi ukrepi zopet po njem, da bi mu ubili še zadnjo voljo do obstanka na lastni zemlji in ga prisilili, da bi svojo kmetijo "prostovoljno" prepustil državi.

Ljudje doma na kmetih garajo kot črna živina. Od tega pa nimajo prav nič. Čim več pridelajo, več jim vzamejo in vedno manj dajejo. Sedaj so kmetom naložili, da morajo oddati več govejega in svinjskega mesa, kakor pa imajo sploh živine. Ta ukrep so izdali samo zato, da bodo kmetom pod pretvezo, da slabo gospodarijo in sabotirajo, odvzeli posestvo, ali kakor je doma pod komunisti navada, potem objavijo, da so jih kmetje sami "prostovoljno" dali državi na razpolago.

Kmet je pod sedanjim komunističnim režimom v obupnem položaju. Ne dobi nakaznic in ne more si kupiti ne obleke, ne čevljev, ne mila, ne sladkorja, kar pa sam pridelal doma, mu vse jemljejo, tako, da nima dostikrat niti toliko, da bi mogel preživljati svojo družino.

Tako načrtno komunisti uničujejo kmetijski stan, samo, da bi lahko uvedli svoj kolhozni sistem.

★

V Strnišču pri Ptaju grade veliko tovarno za izdelovanje aluminijastih predmetov.

Dijaški koledarček. Srednješolsko dijaško društvo "Zarja na Jadranu" v Trstu izdaja list istega imena. Nedavno so pa izdali tudi vezan Dijaški koledarček.

V Trstu je imela Slovenska demokratska zveza občni zbor, na katerem je pregledala svoje dosedanje uspešno delovanje. Za predsednika je bil ponov-

no izvoljen dr. Josip Agneletto.

V Ljubljani so pred cvetno nedeljo zaprli gospo Justinovo, ker se je na sestanku zavzela za poučevanje krščanskega nauka. Njen mož dr. Justin je pa močno bolan.

V Ljubljani je še vedno zaprt dr. Jakob Žagar, lazarist, pisec knjige "Premišljevanje o sv. Rožnem vencu". Povod za aretacijo je dala prav ta nabožna knjiga.

Za župnika Joška Kraglja, katerega

so, kakor smo že poročali, oznovci aretirali na poti med Livkom in Kobaridom, še danes nihče ne ve, kje ga imajo zaprtega.

V Borjani je Ozna v zadnjem času zaprla več fantov.

Titovci so v zadnjem času ustrelili v Tolminu več ljudi. Taka poročila imajo v Gorici.

"Ljudska pravica" Zdravnik je v Titovini predpisal osemdesetletni bolni ženi 40 dkg sladkorja za 1 mesec. Krajevni "ljudski odbor" je pa nakazilo sladkorja bolnici prepovedal. Razlog: politična nezanesljivost!

Slovenci v Argentini

Buenos Aires, 11. marca.

Nova maša v Buenos Airesu. V nedeljo 15. maja bo imel ob desetih dopoldne v kapeli na C. Belgrano novo mašo naš rojak g. France Novak, ki je dokončal teološke študije v San Luisu.

Proslava spomina pobitih Slovencev med drugo svetovno vojno bo 12. juni-

ja, na kar že danes opozarjamo vse Slovence.

Obvestilo. Te dni je uprava Sv. Slovenija razposlala dopis vsem tistim, ki še niso plačali naročnine. Vse naročnike lista, ki so dopis prejeli, prav lepo prosimo, da nam nakažejo naročnino vsaj za pol leta, t. j. 15 pesov. Od več strani smo tudi prejeli dopise svojih naroč-

Skupina Slovencev v Santiagu de Chile ob prihodu 8 slov. duhovnikov 6. nov. 1948 in s slov. usmiljenkama.

nikov, da velikonočne številke niso dobili. Vsem sporočamo, da smo jim tudi to številko, kakor vse ostale, redno odposlali. Ker nimamo v zalogi toliko izvodov te številke, da bi jo mogli vsem ponovno poslati, prosimo vse naročnike, da to naše sporočilo blagohotno upoštevajo. Vse naročnike prav lepo tudi prosimo, da nam vsako nerednost pri dostavljanju lista sproti sporoče!

OSEBNE NOVICE

Najmlajši naši rojaki. V družini Jan-ka Zakrajška so dobili hčerko. Juhantu Ivanu in Pavli se je 2. maja rodil sinček. Sinčka sta dobila tudi Klemenčič Ivan in Marija. Rojen je bil 7. maja. Pravtako sta dobila sinčka tudi Dimnik Ignac in Ivanka. Jošku in Anici Kramarič se je pa 11. maja rodila hčerka. Srečnim staršem naše čestitke.

† Jurček Jenko. Dne 5. maja je umrl Jurček Jenko, tri meseca star sinček Toneta in Gabrijele Jenko. V grob so ga položili 6. maja na pokopališču v Monte Grande. Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Mendoza, 2. maja.

Naša izseljeniška skupina se je zopet povečala z mladim naraščanjem. V družini krojaškega mojstra Jože Bajda in njegove žene France so 16. marca dobili sinčka, ki so mu pri krstu dne 24. aprila dali ime Jože. Srečni družini iskrene čestitke, novorojencu pa obilo božjega blagoslova na življensko pot.

Slovenske rojake v Argentini in v ostalih državah opozarjamo, da imamo v zalogi še nekaj izvodov Koledarja. Kdor ga še nima, naj nikar ne odlašaja z naročilom predolgo. Še danes naj nam sporoči, da mu bomo poslali izvod te prve knjige slov. protikomunističnih beguncev, ki nam bo vsa leta spomin na dneve trpljenja in preizkušenj!

J. J.

GORAM NAPROTI

III.

Na argentinsko - čilski meji.

Približali smo se reki Mendozii. Cesta je začela iskati predore, da se izogne prepadam. Enkrat nad nami, drugič pod nami, se je pela transandinska železnica, ki smo jo videli prejšnji dan v Potrerillos in se nam je to pot spet pridružila, kmalu za Uspallato.

Ta železnica dela državi mnogo preglavic. Vsako leto v času snežnih viharjev preneha obratovati. Večkrat odnese nasipe voda reke Mendoze. Zlasti veliko škodo je napravila ta reka pred 20 leti, ko je odnesla tolik del proge, da so rabili 7 let za popraviljanje porušene-ga dela in so promet med prekinjenima deloma vzdrževali z avtomobili. Proga je velikega mednarodnega in gospodarskega pomena za Argentino in Chile. Zato jo skrbno popravljajo in obnavljajo. Ti železniški delavci in uradniki ter cestarji so edini ljudje, ki smo jih srečali, če odštejemo vojaštvo, ki je raztreseno po vsej dolini in čuva to važno prometno žilo. Šoferji v Mendozii zmeraj nakupijo pravkar izišle dnevnike. Med potje stoje ljudje in prosijo: dajte nam dnevnikov. Ko jim ga šofer vrže, se skoraj stepejo zanj. Saj

jim časopis pomeni edino zvezo z ostalim kulturnim svetom.

Za nami je že 168 km poti. Za seboj pustimo vas Punta de Vacas. Kmalu nato se mendoška dolina cepi. En del vodi proti jugu, kjer se v ozadju blešči druga najlepša gora argentinskih And: Tupungato, visoka nad 6.000 m. Mi pa sledimo ob železnici drugo dolino, ki nam pričara predse najlepšo goro Južne Amerike: Aconcaguo. Zares, treba jo je videti od blizu in šele tedaj vidiš, kako veličastna je. Do 5.000 m nima snega, potem pa se začne večni led.

Dospeli smo na višino 2720 m na Puente de Incas. Ime ima ta kraj po naravnem mostu, ki si ga je izdoblila reka. Zgodovina pripoveduje, da so čez ta most tovorili Indijanci svoje darove za svojega cesarja, ki je bival v Peruju. Kraj ima naravno zdravilno vodo, mogočen hotel in je izhodišče gorskih tur proti Aconcagui. Do 5.000 m visoko te nosijo osličji ali mule, raprej pa je treba pešati z lastnimi močmi.

Od Puente de Incas do naslednje železniške postaje je 19 km. Cesta po ovinkih doseže višino 3151 m. Tu stojita poslopji obmejne carinarnice in železniške postaje Las Cuevas. Železnica je vra-

pokrita spločevinasto streho, da ne trpi preveč promet, kadar divjajo snežni viharji. Na carinarnici ti vzamejo osebno legitimacijo. Kdor je nima, mora ostati v dolini in ne more nadaljevati vožnje. S tem hočejo preprečiti, da ne bi ljudje preveč silili v Chile brez dovoljenja.

Ko smo zapustili Las Cuevas, železnice nismo več videli. Izginila je v predoru, da na drugi strani nadaljuje svojo pot po čilskem ozemlju. Mi pa smo se morali dvigniti še 1.000 m višje. Nad 20 serpentin smo morali prebrzati, da smo korčno dospeli na cilj: na argentinsko - čilsko mejo.

Kip Kristusa Odrešenika-simbol argentinsko - čilskega prijateljstva.

Izstopili smo, da si ogledamo naravne lepote. Sonce je sijalo z vso močjo, na pa je je pošteno zeblo. Seveda, višina 4250 m. niso mačje solze. Stopili smo pred kip Kristusa Odrešenika, ki stoji na meji obeh republik. Visok je 7 m, je vlit iz brona in tehta 4.000 kg. Postavili so ga kot simbol prijateljstva, ki naj bi zmeraj vladalo med obema republikama. Na vznožju kipa je napis: "Se desplomarán primero estas montañas antes que Argentinos y Chilenos rompen la paz jurada a los pies del Cristo Redentor — Preje se bodo zdrobile v prah te gore, kot da bi Argentinci in Čilenci prelomili mir, ki so si

ga prisegli ob nogah Kristusa Rešenika".

Ob pol dvanajstih smo prišli na vrh. Tu smo ostali pol ure. Od Mendoze smo bili oddaljeni 212 km. Uživali smo krasen razgled. Ozirali smo se na vse strani. Z g. Hanželičem sva mislila na slovenske duhovnike, ki delujejo že nad pol leta v Chileju. V duhu sva jim poslala pristrčne pozdrave s sklepom, da jih bova, če Bog da, drugo leto tudi dejansko obiskala.

Čas je hitro mineval in misliti je bilo treba na vrnitev. Še en pogled na kip Kristusa Odrešenika in že smo bili v Las Cuevas. Vrnili smo se, potem, ko so nam dali legitimacije, po isti poti v Puente de Incas, kjer smo v hotelu kosili, nato pa smo naglo drčali proti Mendozii. Ko smo dosegli spet vrh Paramillos, nas je zajela megla in Andi so nam izginili izpred oči. Proti Villavicencio smo se vračali po drugi poti, ki je nekoliko daljša in strašno divja. Saj se po nekod spušča v ragnjenosti do 60 stopinj proti dolini.

Ob straneh so nas pozdravljali divji kaktusi, ki so od daleč izgledali kot ovce, ki se mirno pasejo po pobočju. Končno smo bili zopet na asfaltu in v naglem tempu smo prispeli zvečer v Mendoza. Hvalil sem Boga, da mi je dal preživeti tako lep dan in mi odkril toliko naravnih lepote.

CERKVENI VESTNIK

ROMANJE V LUJAN

Za zahvalno romanje v Lujan vlada med našimi rojaki veliko zanimanje. Preteklo nedeljo se je prijavilo že lepo število romarjev, vendar so vozni listki za avtobuse še na razpolago. Vabimo vse rojake, da se v čim večjem številu poslužijo avtobusov, ker bo ta vožnja najugodnejša. Zato prosi pripravljalni odbor vse tiste, ki se nameravajo udeležiti romanja, da čimprej kupijo listke za avtobuse, da bo mogel podjetniku, ki je vožnje prevzel, pravočasno sporočiti, koliko voz mora postaviti v promet in kje naj jih postavi. Vozni listki za avtobuse se bodo prodajali med tednom v pisarni Društva Slovencev na Victor Martinez 50, v nedeljo 15. maja pa pred cerkvami po slovenski maši in pa dopoldne tudi v pisarni Društva Slovencev.

Vozni listek stane 7 pesov.

V avtobus bo šlo le toliko oseb, kolikor je sedežev. Otroci do treh let imajo brezplačno vožnjo, toda starši jih morajo imeti v naročju. Noben otrok, za katerega sedež ne bi bil plačan, ne sme sedeža zasesti.

ODHOD

Odhod iz zbirališč bo v nedeljo 22. maja ob 7 zjutraj. Ko bo avto napolnjen, bo takoj odpeljal in na mesto pripeljal drugi itd. Vstopanje bo na več mestih in ne na enem samem mestu.

VLAKI

..Kdor misli v Lujan potovati z vlakom, naj vpoštevata dejstvo, da bodo vlaki natrpani, ker je nanje že itak vedno velik

**PREDEN POŠLJETE POMOČ
SVOJIM DRAGIM V DOMOVINO,
SE POSVETUJTE Z NAMI —
PRIHRANILI BOSTE ČAS
IN DENAR!**

Poleg vsake nedelje in praznika od 11—13 ure sprejemamo v bodoče naročila tudi vsak četrtek od 13—20 ure na Victor Martinez 50. — V nedeljo 22. maja naročil izjemno ne bomo sprejemali, na praznik — četrte k 26. maja pa samo od 11-13 ure. Pišite po naše nove cenike! Posredovalnica "TRIGLAV" Calle a Monte Chingolo 1947, Villa Dominico F. C. N. G. R. Avellaneda (Buenos Aires).

URŠIČ ANDREJ
krojaški mojster

ima svojo delavnico v Ramos Mejia, ulica Temple 874, na vogalu Azcuénaga 245, 8 kvader od Rivadavie v višini postaje Ramos Mejia, po ulici General Bolivar.

Zobec Janez

CORONEL AGUIRRE 2668
Lanús Oeste (Roca) Pdo. 4 de Junio
Je odprl lastno čevljarstvo delavnico.
— Priporoča se vsem rojakom —

naval. Za naše romanje vlaki ne bodo pojačeni. Tudi iz tega razloga svetujemo, da se poslužite avtobusov. Pridite na kolodvor na Plaza Once dovolj zgodaj, ker boste morali čakati. Oblecite se toplo in dobro. Hrano vzemite s seboj!

**DOPOLDANSKA SLOVESNOST
V LUJANU**

Takoj po prihodu v Lujan naj se vsi romarji uvrstijo v spreved, ki ga bodo organizirali reditelji. V spreved se je treba uvrstiti v štiristopih. V cerkev gredo vsi romarji v sprevedu med molitvijo in petjem.

SV. MAŠA

Točno ob 9 se bo začela sv. maša, ki jo bo opravil novomašnik g. Lovše Ivan iz Sostrega pri Ljubljani. Naše romanje bo torej združeno s slovenskim novomašniškim slavljem. Vsa slovesnost bo končana v eni uri.

FILM "BERNARDKA"

Po sv. maši bo v cerkveni dvorani v Lujanu filmska predstava. Predvajan bo film "Bernardka", ki prikazuje življenje Bernardke in Marijina prikazovanja v Lurdu. Po vsem svetu je ta film vzbudil veliko zanimanje in občudovanje.

Vstopnice za filmsko predstavo bodo na razpolago v nedeljo 15. maja po maši in pa v pisarni Društva Slovencev. Film predvaja Pripravljalni odbor za romanje v kritje stroškov za organizacijo romanja. Cena vstopnice je 1.50 Pes.

POPOLDANSKA POBOŽNOST

Popoldne se začne slovesnost ob 3. Vsi romarji naj pridejo že pred tretjo v baziliko. Ženske naj se postavijo na levo moški pa na desno stran v cerkvi. Iz cerkve se bo razvila procesija, ki bo šla po trgu okrog bazilike.

NARODNE NOŠE

V procesiji bomo nosili sliko Brezjanske Marije, ki jo bomo potem obesili

DOMAČA ČEVLJARNA
Janez Bavec & Martin Mallinger
Cordero 718 — Adrogué (Roca)
Naročila sprejema tudi ob sobotah
popoldne v Ramos Mejia, Augustin
de Elia 319.

PERNIŠEK ANTONIJA
ŠIVILJA

San Justo, calle Juramento 2667
se priporoča za vsa šiviljska dela.

SLOVENSKI IZSELJENIŠKI ODER
vabi

vse prijatelje na dve polni uri smeha in odliha ob vpriporitvi najboljših Nicodemieve komedije:

"POSTRUŽKA"
Nedelja, 5 junija 1949

Za naše najmlajše pa pripravljamo
Kunčičevo pravljico igrano:
"TRIGLAVSKA ROŽA"

Igralska Družina Narte Velikonja

Vabi vse slovenske rojake
V NEDELJO 29. MAJA 1949. OB POL ŠESTIH POPOLDNE
v veliko dvorano "San José"
k predstavi
MOLIEROVE KOMEDIJE
"ŠOLA ZA ŽENE"
v režiji Marjana Willemparta
Vstopnice so v predprodaji skupno z gledališkim listom
v pisarni na Victor Martinez 50.

SLOVENCI PO SVETU

CHILE

Traiguén, 4. maja.

V tej dolgi in ozki južnoameriški državi nas je sedaj okrog 60 Slovencev. Med temi je 14 duhovnikov. Največ Slovencev je v Santiagu, ostali so pa bolj na jugu. Zaradi velikih razdalj smo povezani med seboj le pismeno.

v češčenje v baziliki. Lujansko Marijo pa bodo po tukajšnji navadi vozili na tradicionalnem vozu. Za spremstvo k Brezjanski Mariji prosimo narodne noše. Prav tako bi bilo lepo, da bi bili dečki in deklice, ki bodo na vozu spremljali Lujansko Marijo, oblečeni v slovensko narodno nošo.

CERKVENA BANDERA

Vse skupine, ki imajo cerkvena bandera prosimo, da jih vzamejo s seboj in jih v sprevedu in v procesiji razvijejo.

ROMARSKI ZNAK

Priporočamo, da bi si vsak romar nabavil znak. Otrokom do 15 leta znak ni potreben. Znak bo stal 1 pesos.

ODHOD

Takoj po popoldanski pobožnosti bo odhod. Za povratek velja ista vozovnica, zato jo skrbno shranite. Brez nje ne bo nihče mogel v avtobus. Držite se tudi pri odhodu reda in pokoravajte se rediteljem.

FILM O LUJANU

V nedeljo bo v salezijanski dvorani na Belgrano brezplačno predvajanje filma o Lujanu in argentinskem Marijanskem kongresu, ki je bil 1947 v Lujanu. Predstave bodo pred mašo ob 9, po maši ob 11, in popoldne po litanijskih ob 6. Sprejemajo se prostovoljni prispevki za kritje stroškov.

OBVESTILO!

Vsem v Argentini živečim Slovincem poklanjam kopijo originalne "Brezjanske Matere Božje" v isti velikosti. Njen sedež bo v cerkvi sv. Frančiška Saleškega, Avenida Belgrano 3863.

Interesenti, ki bi želeli barvne kopije v velikosti 23x32 naj se izvolijo obrniti na naslov avtorja

KORITNIK MARIJAN

Juncal 3621 III. — Capital.

Hrvatska družina — 5 odraslih članov — želi Slovenko za hišno pomočnico. Plača dobra. Javiti se: Jugovic, Bacacay 4271, Capital.

Slovenskim rojakom, bivajočim v Bs. Airesu in provinci, naznanjam, da sem pred kratkim odprl

trgovino z železnino, barvami in steklenino.

Trgovina je odprta vsak dan od osme do dvanajste ure in od dveh do osmih zvečer. Pripravljen sem pa postreči tudi vsako soboto do sedmih zvečer. Slovincem nudim popust. Vabim vse, da me obiščete in podprete domačo tvrdko:

**FERRETERIA, PINTURERIA Y BAZAR
LEON STUPICA**

Hipolito Irigoyen 1876
(prej Cajaraville)

Florida, F. C. N. G. B. Mitre

(4 kvadre od Av. Maipu 1800, 6 kvader od postaje Florida (Mitre), kolektivi 4, 230, 19, 60, 59, 25 in trolejbus Plaza Italia — postaja Bartolome Mitre)

"CASA BOYU"

OLAZABAL 2336 (pol kvadre od ogla Cabildo 2300)

Obveščamo naše slovenske stranke, da imamo trenutno na prodaj nekaj komadov zapestnih ur raznih odličnih švicarskih znamk po zelo ugodni ceni. Kupujemo briljante in star nakit po visokih cenah. Vsa popravila ur in zlatnine najvestneje in točno izvršena.

Ob sobotah popoldne se slovenske stranke lahko zglase v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338, prvo nadstropje štev. 5

Malo pred veliko nočjo je prispel k nam iz Avstrije g. Mejač, lazarist iz Ljubljane. Njegovega prihoda so bili veseli zlasti naši ljudje v Santiagu, ker so imeli tako med seboj domačega duhovnika za velikonočne praznike.

Veliko dobrega stori za nas in nam je kakor dobra mati č. s. Vincencija Kaplja, ki je prišla v Chile že pred vojno in je asistentinja usmiljenih sester. Njene naklonjenosti in dobrohotnosti ji ne bomo nikoli pozabili. Bog naj ji vse obilo povrne.

Kaj posebnega nimamo poročati iz našega življenja tukaj. Je pač podobno življenju beguncev drugod po svetu. Sredi aprila nas je malo prestrašil potres. Kaj hujšega ni bilo, le g. Frenku bi se kmalu župnišče podrlo. Imel je še toliko moči, da je obdržal, da niso padle stene skupaj. Je pa menda v tako slabem stanju, da je komisija ugotovila, da bo moral zidati novega.

Bog daj, da bi vsi, kar nas je v Chile, ostali zvesti idealom, zaradi katerih smo begunci.

Slovinci v Chile vse bralce Svobodne Slovenije lepo pozdravljamo. — J. G. AVSTRIJA

Spital, 2. maja.

Velikonočna procesija je bila zelo lepa. Udeležilo se je mnogo ljudi, posebno moških. Katoličani madžarske narodnosti so imeli svojo procesijo iz kapele na koncu novega taborišča.

Prvo sv. obhajilo je bilo na belo nedeljo. Cerkev je bila lepo okrašena, pripravljen je bil dober zajtrk, prav tako malica. Popoldne je bila primerna prireditev prvoobhajancem na čast.

V U. S. A. je odšlo 73 Slovencev, v Brazilijo 5 in v Avstralijo 23.

Svobodna Slovenija

izhaja kot tednik vsak četrtek

Uredništvo in uprava je na
VICTOR MARTINEZ 50, Buenos Aires
NAROČNINA:

pri plačilu naročnine za celo leto 25 pesov. Pri plačevanju naročnine v obrokih pa za pol leta 15 pesov, za četrt leta 8 pesov. — Posamezna številka 0.70 pesa.

Za ostale države Latinske Amerike: navadna 30 pesov, letalska 40 pesov.

U. S. A.: navadna 6 dolarjev, letalska 8 dolarjev.

Kanada: navadna 7 dolarjev, letalska 9 dolarjev.